

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל התש"ף 100 שנה לארגון ההגנה

(גיליונית מזכרת)

Memorial Day 2020
Haganah Organization Centennial
(Souvenir Sheet)

ניסן התש"ף - 4/2020 - 1091

מחברים עולמות בשבילך

המדינה היהודית, בהתאם להחלטת האו"ם מכ"ט בנובמבר 1947.

דבר נוסף שהיה באחריות ההגנה הוא ההעפלה - עלייה שלא ברשותם של הבריטים, שנעלו את שערי הארץ. ההגנה הביאה לארץ כ-100 אוניות מעפילים, ובהן כ-90 אלף עולים. אלפים נוספים הגיעו ב"העפלה יבשתית" מארצות המזרח התיכון. הייתה אפילו "העפלה אווירית" - 150 עולים בשלוש טיסות מעיראק ומאסיליה.

ההגנה הכשירה אלפי מפקדים בכל הרמות, ואלה היוו את השלד הפיקודי שלה ושל צה"ל בעשרות שנותיו הראשונות. בפקודת היום שלו להקמת צה"ל ב-31 במאי 1948 כתב דוד בן-גוריון: "עצום ורב החוב שחייב היישוב והעם היהודי להגנה בכל שלבי קיומה והתפתחותה. בלי הניסיון והתכנון, כושר הפעולה והפיקוד, הנאמנות ורוח-הגבורה של ההגנה, לא היה היישוב עומד במבחן הדמים ולא היינו מגיעים למדינת ישראל. בספר דברי הימים של עם ישראל יזרח פרק ה'הגנה' בהוד ובגאון שלא יישכחו לצנח".

ד"ר מרדכי נאור

תיאור הבולים

בול הביטחון

לוחמי ההגנה בעמק יזרעאל. עיבוד על פי תצלום של זולטן קלוגר, 1948, באדיבות לע"מ.

בול ההתיישבות

הקמת מגדל שמירה בקיבוץ מסדה. עיבוד על פי תצלום של זולטן קלוגר, 1937, באדיבות הארכיון הציוני.

בול ההעפלה

אוניית המעפילים "האומות המאוחדות" בחוף נהריה. עיבוד על פי תצלום, 1948, באדיבות ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון.

איגרת, מעטפה ובול - שלושתם מיוחדים ובלעדיים ליום הזיכרון לחללי מערכות ישראל - עומדים ביסודה של מסורת מרגשת, מקורית ומיוחדת במינה, שנולדה בעקבות מלחמת העצמאות. מאז יום הזיכרון תש"ב-1952 חתומה שורה ארוכה של נשיאים, ראשי ממשלה ושירי ביטחון על איגרות אישיות למשפחות השכולות, וטובי האומנים בארץ נוטלים חלק בעיצוב המעטפות והבולים למועד זה. כך משנה לשנה נבנית מסורת ייחודית מאין כמוה, שהייתה עם הזמן לאחד משגריריה המוכרים והייחודיים של תרבות הזיכרון בישראל.

(מתוך "משפחות יקרות", הוצאת משרד הביטחון, שנת ה-50 לישראל)

ההגנה, או בשמה המלא "ארגון ההגנה העברי בארץ ישראל", הוקמה ב-1920 והייתה הגוף הצבאי הגדול והעיקרי של היישוב היהודי בארץ בתקופת המנדט הבריטי. עם סיום המנדט וההכרזה על הקמת מדינת ישראל היא הפכה לצה"ל, שלא במקרה נקרא צבא ההגנה לישראל.

כפיפותה של ההגנה הייתה למוסדות הלאומיים - הסוכנות היהודית והוועד הלאומי. בראשה עמדה מפקדה ארצית אזרחית (מ"א), שייצגה את כל חוגי היישוב. את הצד הצבאי של פעולותיה ניהלו המטה הכללי (מטכ"ל) וראש המטה הכללי (רמטכ"ל). הכינויים מטכ"ל ורמטכ"ל נוצרו כבר בשנת 1939.

מטרתה העיקרית של ההגנה הייתה להבטיח את החיים והרכוש של כל יהודי החי בארץ. היא אימנה את חבריה במחתרת והכינה אותם לא רק למאבקים בני אותו הזמן נגד הערבים והבריטים (בחלק מהזמן) אלא גם כדי להוות חומת-מגן למדינה היהודית העתידית. לשם כך הוקמו יחידות, גדודים, חטיבות, חילות ושירותים כמו בצבא סדיר, ואלה הוכיחו את עצמם בימי החירום בשנים 1920-1947, ובמיוחד בחודשים הראשונים של שנת 1948, ימי מלחמת העצמאות, עד הפיכתה של "הגנה" לצה"ל.

משימה נוספת שנטלה ההגנה על עצמה - להרחיב את פריסתה של ההתיישבות הביטחונית ברחבי הארץ כדי לעצב את גבולותיה העתידיים של המדינה היהודית. בייחוד זכור חלקה במבצעי "חומה ומגדל", שבמהלכם הוקמו יותר מחמישים יישובים מבוצרים, וכן בהתיישבות החלוצית בנגב, שהביאה לכך שחבל ארץ גדול ושומם זה נכלל במפת

עיצוב גיליונית, חותמת ומעטפה:

דוד בן-הדור

Stamp, Cancellation & FDC Design:
David Ben-Hador

Memorial Day 2020 - Haganah Organization Centennial (Souvenir Sheet)

The letter card, cover and stamp – all of which are special and unique to Memorial Day – constitute the basis of a sensitive, original and extraordinary tradition that came into being following the War of Independence.

Since Memorial Day 1952, a long line of Presidents, Prime Ministers and Ministers of Defense have signed personal letters to bereaved families of the fallen and Israel's premier artists take part in designing the covers and stamps for this commemorative day. Thus, from year to year, an unprecedented tradition has formed which, over time, has become one of the most recognized and extraordinary ambassadors of Israel's commemorative culture.

(From: "Dear Families" published by the Ministry of Defense, on the occasion of Israel's 50th Anniversary)

The Haganah (Defense) Organization (short for "The Hebrew Defense Organization in Eretz Israel") was established in 1920 and was the largest military body in the Jewish Yeshuv during the British Mandate. When the mandate ended and the State of Israel was declared, it became the Israel Defense Force (IDF).

The Haganah was subordinate to the national institutions – the Jewish Agency for Israel and the National Committee. It was headed by a national civilian board, which represented all parts of the Yeshuv, while the military aspects and actions were commanded by the General Staff and the Chief of the General Staff. These terms were coined in 1939.

The main objective of the Haganah was to safeguard the life and property of every Jew living in Eretz Israel. Its troops were trained clandestinely, preparing them for the struggles of the day with the Arabs and (at times) the British, as well as for the purpose of serving as a defensive shield for the future Jewish State. To that end, they established units, battalions, corps and services like those of an active army, which proved themselves in times of emergency from 1920-1947 and especially in the first few months of 1948, during the War of Independence, until the Haganah became the IDF.

In addition, the Haganah took it upon itself to expand the area of security settlements throughout Eretz Israel, to determine the future borders of the Jewish State. The organization played an especially memorable role in the "Wall and Tower" operation during which more than 50 fortified settlements were established, as well as in the pioneering settlement of the Negev Desert, which led to this large desolate region begin included in the map of the Jewish State declared by U.N. resolution on November 29, 1947.

The Haganah was also responsible for the illegal immigration to Eretz Israel when the British Mandate locked its gates. The Haganah brought in some 100 ships carrying 90,000 immigrants. Thousands of others arrived by land from countries in the Middle East. There was even illegal immigration via air – 150 Olim (immigrants) came on three flights from Iraq and

חותמת אירוע להופעת הבול

Italy.

The Haganah trained thousands of commanding officers at all levels and they formed the organization's command infrastructure as well as that of the IDF for decades afterward.

In his Order of the Day on May 31, 1948, David Ben Gurion established the IDF, declaring: "The Yishuv and the Jewish People owe the Haganah an immense debt throughout all the stages of its existence and development. Without the experience and planning, the operating capacity and command, the loyalty and heroic spirit of the Haganah, the Yeshuv would not have withstood its bloody trials and we would not have achieved the State of Israel. The historic chronicles of the Jewish People will feature a glowing chapter about the glorious and brilliant days of the Haganah, which shall never be forgotten".

Dr. Mordecai Naor

Stamps Description

Security Stamp

Haganah fighters in the Jezreel Valley. Adapted from a photo by Zoltan Kluger, 1948, courtesy of the Government Press Office.

Settlement Stamp

Building a guard tower at Kibbutz Masada. Adapted from a photo by Zoltan Kluger, 1937, courtesy of the Central Zionist Archives.

Illegal Immigration Stamp

The "United Nations" illegal immigrants ship at the Nahariya shore. Adaptation of a photo, 1948, courtesy of the IDF and Defense Establishment Archives.

השירות הבולאי - טל: 076-8873933

דרך ההגנה 137, תל-אביב-יפו 6199903

The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933

137 Derech Hahagana, Tel-Aviv-Yafo 6199903

www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com

הנפקה: אפריל 2020 April Issue:

מידת הבולים (מ"מ): 30 ג' / 40 ר' H Stamps Size (mm):

מידות הגיליונית (מ"מ): 83 ג' / 138 ר' W Sheet Size (mm):

בולים בגיליונית: 3 Stamps per Sheet:

שבליים בגיליונית: - Tabs per Sheet:

שיטת הדפסה: אופסט Offset Method of printing:

סימון אבטחה: מיקרוטקסט Microtext Security Mark:

דפוס: Cartor Security Printing, France Printer: